

У загальному вигляді виділимо основні процеси, які визначають стан енергетичної безпеки України. З огляду на завдання суб'єкта енергетичної безпеки (держава Україна) забезпечити енергетичні потреби життєдіяльності суспільства у найбільш ефективний спосіб з метою забезпечення конкурентних переваг як основні процеси забезпечення енергетичної безпеки країни нами виділено такі.

Позиціонування та цілепокладання суб'єкта, що передбачає дослідження процесу формування цілей гравців в енергетичному секторі. Виділення цього процесу дасть змогу вийти на механізми цілеутворення суб'єктів, принципи та методи реалізації їх інтересів і, відповідно, прогнозування «майбутнього» стану системи енергозабезпечення суспільства. Дослідження цих аспектів є важливим з точки зору оцінки адекватності органів державної влади, їх спроможності й ефективності при прийнятті та реалізації управлінських рішень. Крім того, аналіз цілепокладання важливий для суспільства як засіб убезпечення від «приватизації» системи державного управління.

Розширення власної бази енергозабезпечення, що передбачає відображення діяльності з розширення використання енергетичних ресурсів, які належать об'єкту (в зоні його досяжності). Передбачається формування інституційного середовища у визначених політико-економічних моделях управління, сприятливого для відтворення існуючих та збільшення доступних об'єкту резервів енергоресурсів.

Окремим напрямом має стати формування спроможності об'єкта функціонувати у кризових ситуаціях, наприклад при блокаді енергопостачання ззовні.

Підвищення конкурентоспроможності в боротьбі за зовнішні енергоресурси, що передбачає відображення діяльності із залучення енергетичних ресурсів, які належать іншим об'єктам. Очікуваним змістом управлінських рішень в умовах глобалізації є пошук інструментів конкурентної боротьби за світові енергоресурси, сприяння в реалізації цілей за межами сфери енергетики, поєднання зусиль для реалізації спільних проектів, які сприяють зростанню впливовості країни на енергетичних ринках.

Функціонування системи енергозабезпечення, що передбачає відображення організаційних (інституційних), матеріальних (технологічних) і функціональних (політико-економічних) аспектів роботи системи енергозабезпечення у стабільному, прогнозованому режимі. Виділення цього процесу дасть змогу сформуванню управлінські дії, спрямовані на забезпечення сталості функціонування та розвиток енергетичної

інфраструктури, зокрема щодо її ефективності, економічної привабливості для суб'єктів господарювання (інвестицій), забезпечення резерву стійкості та надійності роботи обладнання, реагування на кризові ситуації.

Перетворення енергоресурсів національною економікою та домогосподарствами, що передбачає відображення інституційних, технологічних і культурологічних аспектів використання енергії суспільством. Передбачається виділення можливих управлінських дій, які мають сформувавши економічні та інституційні засади регулювання енерговикористання та механізми впливу на ефективність перетворень енергоресурсів у задоволені потреби суспільства (продукцію та послуги) з метою зниження витрат суспільства.

Регулювання діяльності енергетичного сектору, що передбачає відображення взаємодії системи енергозабезпечення з іншими сферами життєдіяльності країни. Метою управлінських дій має стати зниження негативного впливу системи енергозабезпечення на якість життєдіяльності суспільства, а саме недопущення шкоди довкіллю, економічній спроможності країни та соціальній стабільності суспільства, що може нести ризики зниження конкурентоспроможності країни *(Із зали засідань президії НАН України. За матеріалами засідання підготувала О. Мележик // Вісник НАН України. – 2014. – № 10. С. 136–137).*